

Пролог

19 травня 1893 року

*П*ароплав «Корнелія» поринав носом під воду. Море ніби оскаженіло. Хвилі заввишки з муровану стіну фортеці з розмаху розбивалися об борти судна. Корпус корабля стугонів і здригався, наче дзвін. Вітер несамовито лютував. Страшенні шквали здіймали воду, зривали гребені хвиль, перетворюючи їх на потоки водяного пилу та хмари солоної піни. Здавалося, небеса розколюються від гуркоту страхітливого грому, блискавки одна по одній устромлялися у вируючу воду; час від часу хмари освітлювалися зсередини зловісним мерехтливим світлом.

Капітан Фогіадис пильно вдивлявся у бурхливу темряву. Якщо його підрахунки були правильними — а помилявся він нечасто — прямо по курсу судна в небезпечній близькості була розташована група островів Санторіні. У цьому районі Егейського моря між головними островами архіпелагу — Тірою й Тирасією —

проходила морська течія, що була причиною загибелі багатьох суден. Розташовані тут гострі скелі було чудово видно вдень, проте вночі, та ще й за такої погоди, вони являли собою смертельну загрозу.

Димитрійос Фогіацис був досвідченим капітаном. Через його абсолютно сиве волосся та посріблену сивиною бороду колеги-моряки прозвали його Білим Ведмедем. Він славився умінням зберігати холоднокровність у найкритичніших ситуаціях, однак цей шторм, мабуть-таки, вирішив випробувати його майже легендарну незворушність.

Застигнувши на містку в напруженому очікуванні, він перебирав намистини кипарисових чоток. «Найголовніше зараз, — умовляв він себе, — не втрачати самовладання». Допоки вантаж у трюмах на місці й шторму не вдалося зірвати кріплення та кришки трюмних люків, нічого не трапиться. П'ятдесят тонн залізничних рейок, що їх його корабель мав доправити на Крит, лежали під палубою «Корнелії». Судно впевнено зберігало остійність, і поки що не було помітно нічого схожого на крен.

Однак цілком покладатися лише на міцність кріплень було не варто. Тож капітан відправив униз молодого штурмана, щоб той ще раз ретельно перевірів усе до дрібниць і переконався, що трюмні помпи для відкачування води справні, а паровий двигун працює як слід.

Після нового спалаху блискавки на палубу обрушився гігантський вал, захлиснув потоками піни ілюмінатори на капітанському містку. Біла маса, що по-

волі сповзала по склу, погіршила й без того нікудишню видимість.

І де цей клятий маяк? Він мав з'явитися ще хтозна коли.

Наступна думка капітана про те, що йому слід було б дослухатися до свого внутрішнього голосу й відмовитися від рейсу з цим вантажем. Ще зранку на заході завидніли щільні хмари, котрі поступово закрили мало не півнеба. Над морем залягла важка задуха. Коли ж розпочався шторм, корабель уже був далеко у відкритому морі. Відіграло роль і те, що Ставрос Нікомедес, власник «Корнелії», пообіцяв капітану подвійну оплату за рейс. За останні місяці зникли без сліду три кораблі судноплавної компанії, і її справи неабияк похитнулися. Однак вантажі слід було доправляти вчасно, а Фогіацис був одним із тих, хто ризикував виходити в море за будь-якої погоди. Проте навіщо гроші небіжчику?

Краєчком ока капітан помітив, як повертається його помічник. Штурман спробував задраїти трюмний люк, але вітер знову й знову виривав кришку з його рук і притискав до палуби. Після кількох марних спроб це йому, нарешті, вдалося. Він замкнув засув і почав просуватися до містка. Чоловік ішов зігнувшись, чіпляючись за леєри та поруччя. Метр за метром штурман пробирався по палубному настилу, на який обрушувалися тонни солоної води. Коли він усе ж таки дістався до трапа, що вів на місток, Фогіацис помітив удалині мерехтливий відблиск світла.

Маяк. Ну, нарешті!

Дещо лівіше, ніж очікував капітан, та все ж обраний ним курс виявився правильним. Непоганою новиною було й те, що від протоки пароплав відділяла значна відстань, а відтак можна було не тривожитися, що течія винесе його на рифи.

Фогіацис відчув полегшення. Якщо вони без пригод проминуть Санторіні, то до самого Крита перед ними лежатиме тільки відкрите море. Ані рифів, ані скель, ані островів. Він доторкнувся губами до чоток. На його молитви все ж таки зглянулися нагорі.

Він обернув штурвал, щоб рухатися праворуч, і спрямував «Корнелію» по широкій дузі навколо острова Тирасія. Цієї миті двері рубки розчинилися, й до неї увірвався мокрий до рубчика помічник.

— Зачини двері! — гукнув Фогіацис. — Ти зіпсуєш мої навігаційні інструменти.

Юнак поспіхом виконав наказ і відрпортував:

— Усе гаразд, капітане. Машина під повними парами, вантаж на місці, насоси справні. Я перевірів усе аж до тросового відділення. Жодних негараздів.

— Чудово, — сказав Фогіацис. — Дуже добре. А як справи у «воронів»?

«Воронами» за середземноморською традицією називали кочегарів, котрі день у день працювали у машинному відділенні, підкидаючи вугілля у вогненну пашу парової машини. На «Корнелії» їх було четверо.

Помічник усміхнувся:

— Нівроку, гадаю. Щоправда, у двох вивертає кишки через бовтанку, а загалом усе нормально. Я ска-

зав їм, що нам знадобиться повна потужність, якщо ми хочемо благополучно вибратися із шторму.

Фогіацис засміявся й поплескав юнака по плечу. Хлопець, напевно, з часом перетвориться на справжнього моряка. Коли він постаріє, то зможе зі спокійним серцем передати йому капітанські обов'язки. А до того ще встигне навчити його всього, що знає.

«Непогано б зараз набити й закурити люльку», — подумав капітан, але тієї ж секунди його увагу привернуло щось таке, що збентежило незворушного морського вовка.

— Дідько! — лайнувся він. — Що це там іще за бісова чортівня?

— Щось не так? — стривожився помічник.

— Це світло, там, попереду... — Фогіацис указав у тому напрямку, де вперше помітив проблиски світла. — Маяк мав бути розташований зовсім в іншому місці.

Помічник кинув швидкий погляд у вируюче пекло за бортом.

— Нас розвернуло, чи не так?

— Я б це одразу помітив. Але «Корнелія» точно тримає курс. Щойно маяк був праворуч, аж раптом він уже ліворуч! Нічого не розумію!

— Можливо, там якийсь корабель?

— Без ходових вогнів? Що за корабель? Крім того, дивися — він мигає. Я вже два десятки років ходжу за цим маршрутом. А маяк на Тирасії можу впізнати серед тисячі інших.